વિશેષ શિક્ષણ શું છે?

કોઈ બાળક વિશેષ શિક્ષણ મેળવે છે ત્યારે તેનો અર્થ એ હોય છે કે જાહેર શાળા તે વિદ્યાર્થીની જરૂરિયાત અનુસાર કસ્ટમ સેવાઓ અને સૂચનો પ્રદાન કરે છે. વિશેષ શિક્ષણ, ઇન્ડિવિજ્યુઅલ્સ વિથ ડિસેબિલિટીસ એજ્યુકેશન એક્ટ (IDEA) તરીકે ઓળખાતા ફેડરલ કાયદાના કારણે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યું છે, જે વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓ અને તેમના માતા-પિતાને, આ વ્યક્તિગત કરેલ કેળવણીની તકો પ્રાપ્ત કરવાના વિશિષ્ટ કાનૂની અધિકારો પ્રદાન કરે છે.

વિશેષ શિક્ષણ એ એક સેવા છે, કોઈ સ્થાન નથી.

વિશેષ શિક્ષણની સેવા તમારા બાળકની કેવી રીત મદદ કરી શકે છે?

- જો તમારું બાળક વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ માટે પાત્રતા ધરાવતું હોય, તો તમારા બાળક પાસે તે સેવાઓ અને સપોર્ટની ઍક્સેસ હશે જે તમારા બાળકની અનન્ય જરૂરિયાતોને પૂરી કરવા માટે ખાસ ડિઝાઇન કરવામાં આવેલ છે.
- વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ તમને વ્યક્તિગત કરેલ પ્રોગ્રામિંગ વિના શુલ્ક પ્રદાન કરે છે અને તેમાં વિશેષ શિક્ષણ માટેના શિક્ષકો અને સેવા પ્રદાતાઓને સામેલ કરી શકે છે જેમ કે વ્યાવસાયિક થેરાપિસ્ટ, ફિઝિકલ થેરાપિસ્ટ, સ્પીચ-લૅંગ્વેજ પેથોલોજિસ્ટ અને ડિસ્લેક્સિયા સંબંધી સૂચના પ્રદાતાઓ.

વિશેષ શિક્ષણની પ્રક્રિયા:

માતા-પિતા કોઈપણ સમયે વિશેષ શિક્ષણના મૂલ્યાંકનની વિનંતી કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે. શાળાઓને જ્યારે પણ વિકલાંગતાની શંકા જણાય કે જે માટે વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ જરૂરી હોઈ શકે, તેમણે મૂલ્યાંકન માટે વિદ્યાર્થીનો સંદર્ભ આપવો આવશ્યક છે. વિશેષ શિક્ષણની પ્રક્રિયાના પગલાંઓને સમજવું મહત્વપૂર્ણ છે.

વિશેષ શિક્ષણ શરૂ કરવાના પગલા:

1. રેફરલ છે
2. મૂલ્યાંકનની સંમતિ
3. મૂલ્યાંકન
4. પાત્રતા નિર્ધારિત કરવી (ARD)
5. IEP વિકસિત કરવી

વિશેષ શિક્ષણની સેવાઓ પ્રાપ્ત કરવી:

→ IEPનું અમલીકરણ

એક માતા-પિતા તરીકે તમારા અધિકારો વિશેની વધુ માહિતી નીચે મળી શકે છે:

SPEDTEX Special Education Information Center

માતા-પિતાઓ માટે વિશેષ શિક્ષણની મદદ

spedtex.org

1-855-773-3839

ARD પ્રક્રિયા પરની માતા-પિતાની માર્ગદર્શિકા
bit.ly/ParentsARD

પ્રક્રિયાત્મક સેફગાર્ડ વિશેની નોટિસ
bit.ly/ParentsNPS

અન્ય ફેડરલ કાયદાઓ પણ વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓ માટે અમુક ચોક્કસ સંરક્ષણો ઑફર કરે છે - જેમ કે 1973ના રીહેબિલિટેશનની કલમ 504 - છતાં IDEA પાસે એવા વિશેષ અધિકારો છે જે તે કાયદા હેઠળ જ ઉપલબ્ધ છે. આ દસ્તાવેજમાં તે અધિકારોનો સારાંશ છે.

1 વિશેષ શિક્ષણના મૂલ્યાંકન માટે રેફરલ બનાવવામાં આવેલ છે.

રેફરલ:

- આવશ્યક હોય છે જ્યારે જાહેર શાળાને એવું લાગે કે તમારા બાળકમાં એવી કોઈ વિકલાંગતા હોઈ શકે છે જેને સફળ થવા માટે વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓની જરૂર છે.
- ત્યારે વિશેષ શિક્ષણના મૂલ્યાંકન માટેની એક *વિનંતી* કહેવાય છે જ્યારે માતા-પિતા દ્વારા તે કરવામાં આવે છે. વિનંતી યોગ્ય સ્ટાફ સભ્ય પાસે લિખિતમાં કરવી જોઈએ. શાળા તેના પર માહિતી સાથે જવાબ આપશે કે શું તે મૂલ્યાંકન સાથે આગળ વધશે કે કેમ.

શાળાએ શાળાનાં 15 કાર્યકારી દિવસની અંદર લિખિતમાં જવાબ આપવો આવશ્યક છે.

2 તમારા બાળકનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે શાળાને તમે **સંમતિ** આપો છો કે નહીં તે માટે તમને પૂછવામાં આવશે.

મૂલ્યાંકન માટેની સંમતિ:

- એક પરવાનગી છે જે તમે વિશિષ્ટ રીતે પ્રશિક્ષિત કર્મચારીને તમારા બાળકનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે અને વિશિષ્ટ ક્ષેત્રોમાં તેનું આકલન કરવા માટે આપવાનું પસંદ કરો છો.
- શાળા દ્વારા તે ટાઇમલાઇન શરૂ કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવાય છે જે ટાઇમલાઇનમાં શાળાએ તમારા બાળકનું મૂલ્યાંકન કરવું આવશ્યક છે.

કેટલાક અપવાદો સાથે, મૂલ્યાંકન શાળાના 45 કાર્યકારી દિવસની અંદર પૂર્ણ થવું આવશ્યક છે.

3 મૂલ્યાંકન પ્રશિક્ષિત કર્મચારીઓના એક સમૂહ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

મૂલ્યાંકન:

- *પૂર્ણ વ્યક્તિગત અને પ્રારંભિક મૂલ્યાંકન* (FIIE), કહેવાય છે, જેમાં શિક્ષણની ભલામણો અને તમારા બાળકની ક્ષમતા, રુચિ અને પડકારો વિશેની માહિતી વિશેનો લિખિત રિપોર્ટ સામેલ હોય છે. શંકાસ્પદ વિકલાંગતામાં પ્રશિક્ષિત વ્યાવસાયિકોએ ભાગ લેવો આવશ્યક છે, દા.ત., જો ડિસ્લેક્સિયાની શંકા જણાઈ હોય તો કોઈ લાઇસેન્સ પ્રાપ્ત ડિસ્લેક્સિયા થેરાપિસ્ટ.
- તમારા માટે વિના મૂલ્યે કરવામાં આવે છે. જો તમે શાળાના મૂલ્યાંકનથી સંમત થતા નથી, તો તમે *સ્વતંત્ર શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન* (IEE) માટે કહી શકો છો. આ તેવી કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવશે જે શાળા દ્વારા નિયુક્ત કરેલી ન હોય.

4 તમારું બાળક વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ માટે પાત્ર છે કે નહીં તે નિર્ધારિત કરવા માટે પ્રવેશ, સમીક્ષા અને બરતરફી (ARD) સમિતિની મીટિંગ.

ARD સમિતિ:

- એ તે ટીમ છે જેમાં તમે, શિક્ષકો, શાળાના એડમિનિસ્ટ્રેટર સહિત તમારા બાળક વિશે વિશેષ રૂપે નિષ્ણાત હોય તે લોકો તથા શંકાસ્પદ વિકલાંગતા વિશે વિશિષ્ટ પ્રશિક્ષણ ધરાવતા વ્યાવસાયિકો સામેલ હોય છે.
- આ મીટિંગમાં, તમારા બાળકના મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ પર ચર્ચા, તમારા બાળકની ક્ષમતા અને જરૂરિયાતના ક્ષેત્રોને ઓળખવા અને તે પછી તમારા બાળકમાં કોઈ વિકલાંગતા છે કે કેમ તે અને તેને વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓની જરૂર છે કે કેમ તે નક્કી કરવાનું કામ થાય છે.

એકવાર મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ તૈયાર થઈ જાય તે પછી, પાત્રતાને નક્કી કરવા અને IEP વિકસિત કરવા માટે ARD સમિતિ પાસે સામાન્ય રીતે 30 કૅલેન્ડર દિવસનો સમય હોય છે.

5 જો તમારું બાળક વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ માટે પાત્ર હોય, તો પછી ARD સમિતિ વ્યક્તિગત શિક્ષણ પ્રોગ્રામ (IEP) પણ વિકસિત કરશે.

IEP:

- એ તે માહિતીનો સંગ્રહ છે જે તમારા બાળકની વિકલાંગતાને ઓળખે છે, તમારા બાળકની હાલની ક્ષમતાઓ અને જરૂરિયાતના ક્ષેત્રોને બતાવે છે, જે લક્ષ્યો પર કામ કરવાનું છે તેને ઓળખે છે અને વિશેષ શિક્ષણ તથા સંબંધિત સેવાઓ બતાવે છે જે તમારા બાળકને સફળ બનાવવા માટે આવશ્યક છે.
- એક દસ્તાવેજ કે જેનું શાળાએ વિકસિત કરવાની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ જાય અને તમે તમારા બાળકને સેવા પ્રાપ્ત કરાવવાની સંમતિ આપો તે પછી, પાલન કરવું આવશ્યક છે. સેવાઓ શક્ય તેટલી જલ્દી શરૂ થશે.

તમારી પાસે IEPના વિકાસમાં ભાગ લેવાનો અને તમારું બાળક વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ મેળવે તેનાથી સંમત કે અસંમત થવાનો અધિકાર છે.

આગળ વધવું: વિશેષ શિક્ષણની સેવાઓ પ્રાપ્ત કરવી

એકવાર IEP વિકસિત થઈ ગયા પછી, IEPને લાગુ કરવાની જવાબદારી શાળાની હોય છે. શાળાએ IEPમાં વર્ણવેલ સેવાઓ, રહેઠાણ અને સપોર્ટ ઑફર કરવા આવશ્યક છે અને શાળાનો સ્ટાફ IEPમાં આપેલા લક્ષ્યો તરફ તમારા બાળકની પ્રગતિનું નિરીક્ષણ કરશે.

- તમે દરેક ગ્રેડિંગ પીરિયડમાં ઓછામાં ઓછા એકવાર તમારા બાળકના IEP લક્ષ્યો પરનો પ્રગતિ રિપોર્ટ પ્રાપ્ત કરશો.
- ARD સમિતિ મીટિંગ કરશે અને વર્ષમાં ઓછામાં ઓછી એકવાર તમારા બાળકના IEPની સમીક્ષા કરશે.
- ARD સમિતિના એક સભ્ય તરીકે, તમે ઓછામાં ઓછા દર ત્રણ વર્ષે એક અપડેટ કરેલા મૂલ્યાંકન માટેની જરૂર પર ચર્ચા કરશો.
- તમે કોઈપણ સમયે ARD સમિતિની મીટિંગ માટે કહી શકો છો.
- તમે વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ માટેની તમારી સંમતિને રદબાતલ કરી શકો છો. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ, તો તમે શાળાને લિખિતમાં જણાવી શકો છો કે તમે તમારા બાળકને આપવામાં આવી રહેલી વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓને બંધ કરવા માગો છો.
- વિશિષ્ટ નિયમો શાળામાં શિસ્ત માટે લાગુ કરવામાં આવે છે. દુર્વ્યવહારના બનાવમાં જો તમારા બાળકની અપંગતા કારણ બને, તો પછી ARD સમિતિ, અમુક ચોક્કસ સંજોગોમાં, શિસ્તાત્મક પરિણામોને બદલી શકે છે.

જો અસંમતિ બને:

ARD સમિતિની દરેક મીટિંગ દરમિયાન, તમારા બાળકની વિશેષ જરૂરિયાતોની સ્કૂલના સ્ટાફ સાથે ચર્ચા કરવામાં તમે એક સક્રિય ભાગીદાર હશો કારણ કે આગળના શ્રેષ્ઠ માર્ગ પર સર્વસંમતિ મેળવવા માટે તમે કામ કરો છો. પરંતુ સમય સમય પર, તમે શાળાના નિર્ણયો સાથે અસંમત થઈ શકો છો. ફેડરલ કાયદા IDEA હેઠળ, *વિશેષ શિક્ષણ શરૂ કરવાના પગલા*માં અને *વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ પ્રાપ્ત કરતી* વખતે, બંનેમાં શાળા દ્વારા લેવામાં આવેલા વિશેષ શિક્ષણના નિર્ણયો સાથે અસંમત થવાનો તમારી પાસે ફોર્મલ અધિકારો છે. વિવાદ ઉકેલના વિકલ્પોમાં રાજ્ય સ્તરે ફરિયાદો નોંધાવવી, મધ્યસ્થીની વિનંતી કરવી અને યોગ્ય પ્રક્રિયાઓની સુનાવણીની વિનંતી કરવાનો સમાવેશ થાય છે. ARD સમિતિઓને IEP પરની સર્વસંમતિઓ સુધી પહોંચવામાં મદદ કરવા માટે રાજ્ય સુવિધાકર્તાઓ પણ ઉપલબ્ધ છે.

IEPમાં શું હોય છે?:

IEPએ તમારા બાળક માટે અમુક તત્વોને સંબોધિત કરવા આવશ્યક છે, જેમાં સામેલ છે:

PLAAFP

» *શૈક્ષણિક ઉપલબ્ધિ અને ફંક્શનલ કાર્યપ્રદર્શનના વર્તમાન સ્તરો* (**PLAAFP**): ARD સમિતિ તમારા બાળકની કુશળતાઓ, ક્ષમતાઓ અને પડકારોને મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ અને અન્ય ડેટાને આધારે નોંધે છે.

લક્ષ્ય

» માપવા યોગ્ય વાર્ષિક **લક્ષ્યો**: લક્ષ્યોને તમારા બાળકની વિશેષ જરૂરિયાતો પર ફોકસ કરવા માટે અને તમારું બાળકની પ્રગતિ ક્યારે અપેક્ષિત છે તેનું વર્ણન કરવા માટે વિકસિત કરવામાં આવે છે.

- ઉદાહરણ તરીકે, જો તમારા બાળકને ડિસ્લેક્સિયા છે, તો લક્ષ્ય, અમુક ચોક્કસ સમયની અંદર વાંચવામાં વિકાસ અથવા પ્રવાહિતાના વિશેષ ક્ષેત્રમાંના સુધારા પર ફોકસ કરી શકે છે.

સૂચનાઓ અને સેવાઓ

» પ્રદાન કરવામાં આવશે તે **વિશિષ્ટ રીતે ડિઝાઇન કરવામાં આવેલ સૂચના, સંબંધિત સેવાઓ અને પૂરક સહાય અને સેવાઓ** નું વર્ણન. સૂચના અને સેવાઓ, તમારા બાળકની વિશિષ્ટ જરૂરિયાતોના આધારે અલગ-અલગ હશે. ઉદાહરણ તરીકે, જો તમારા બાળકને ડિસ્લેક્સિયાની સમસ્યા છે એમ જણાય:

- વિશિષ્ટ રીતે ડિઝાઇન કરવામાં આવેલ સૂચનામાં સંભવતઃ, ઉચ્ચ પ્રશિક્ષિત પ્રદાતા દ્વારા સૂચના માટે એક નિયમિત રીતે શેડ્યૂલ કરેલ સમય સામેલ હશે, જે એક પ્રોગ્રામનો ઉપયોગ કરશે જે ડિસ્લેક્સિયા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને મદદ માટે અને ડિસ્લેક્સિયા હેન્ડબુક અનુસાર બતાવવામાં આવેલ છે;
- સંબંધિત સેવાઓમાં, જો તમારા બાળકને લખવામાં પણ મુશ્કેલી આવી રહી હોય, તો વ્યાવસાયિક થેરાપિસ્ટ દ્વારા તેની કે તેણીની ફાઇન મોટર કુશળતાઓને બહેતર બનાવવામાં સપોર્ટ સામેલ હોઈ શકે છે; અને
- પૂરક સહાય અને સેવાઓમાં અસાઇનમેન્ટ લખવા માટે ભાષણથી લઈને ટેક્સ્ટ વિકલ્પો માટેની તમારા બાળકની જરૂરિયાતને દસ્તાવેજબદ્ધ કરવું સામેલ હોઈ શકે છે.

આકારણીઓ

» તમારું બાળક રાજ્ય અને જીલ્લા વ્યાપી **આકારણીઓ** માં કેવી રીતે ભાગ લેશે તેના પરની માહિતી, જેમાં અતિરિક્ત સમય જેવી સુવિધાઓ જરૂરી છે કે નહીં તે સામેલ છે.

ટ્રાન્ઝિશન

» **ટ્રાન્ઝિશન** સેવાઓ: તમારું બાળક 14 વર્ષનું થાય, ત્યારે IEP એ તમારા બાળક માટે હાઇ સ્કૂલ પછીના પ્લાનને અને તે પ્લાન પર કામ કરવા તમારા બાળકની વિશેષ શિક્ષણ સેવાઓ કેવી રીતે સમાયોજિત થશે તેને દસ્તાવેજબદ્ધ કરવાનું શરૂ કરવું આવશ્યક છે.

પ્લેસમેન્ટ

» IEP તમારા બાળકની શૈક્ષણિક **પ્લેસમેન્ટ** ની નોંધ કરે છે. પ્લેસમેન્ટના નિર્ણયો, લીસ્ટ રિસ્ટ્રિક્ટિવ એન્વાયર્નમેન્ટ (LRE)માં શિક્ષણ પ્રદાન કરવાની જરૂરિયાત દ્વારા માર્ગદર્શિત થાય છે. LREનું લક્ષ્ય, તમારા બાળકની અનન્ય જરૂરિયાતોને આધારે જેટલું વધુ ઉચિત હોય તેટલું વિકલાંગતા વિનાના બાળકો સાથે ક્લાસરૂમ અને સેટિંગમાં સામેલ કરવાનું છે.

આ ફોર્મ, અધિકારોનો સારાંશ છે, રેફરલ કરવામાં આવે તે પછી માતા-પિતાને આપવું જરૂરી છે. તમારી સહી, ફક્ત તમે ફોર્મ પ્રાપ્ત કર્યું છે તેનો સ્વીકાર માત્ર છે. તમારા અધિકારો વિશેની વધુ માહિતી માટે, પ્રક્રિયાત્મક સેફગાર્ડની નોટિસ અને ARD પ્રક્રિયાની માતા-પિતા માટેની માર્ગદર્શિકાની સમીક્ષા કરો.

વિદ્યાર્થીનું નામ:	વિદ્યાર્થીનું ID નંબર:

____
માતા-પિતા અથવા વાલીનું નામ

_______________________________________ _______________
સહી તારીખ